

Széplaki Erzsébet

Helyesírást fejlesztő gyakorlatok 5.

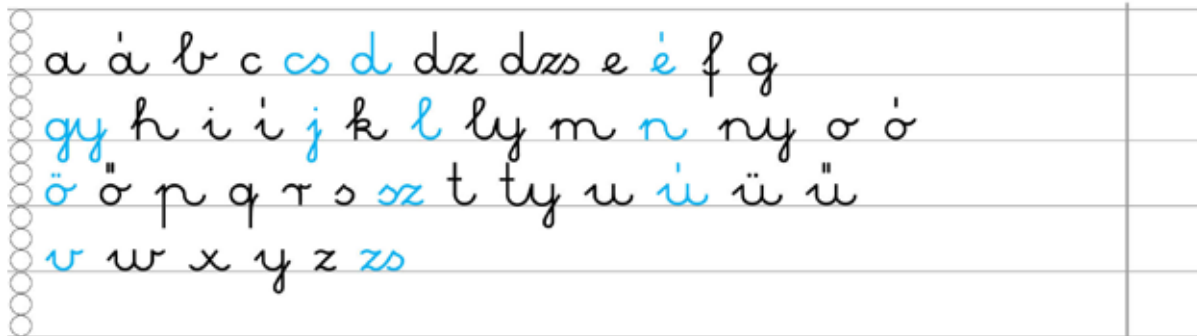
MEGOLDÓKULCS

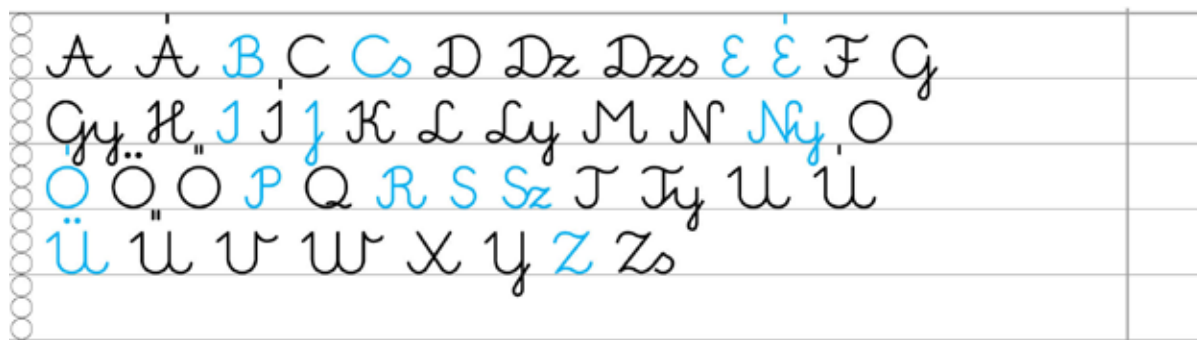
Hang és betű

Az ábécé

4./1. Pótold írott betűkkel a kisbetűs teljes magyar ábécé hiányzó betűit!

4./2. Pótold írott betűkkel a nagybetűs teljes magyar ábécé hiányzó betűit!

4./3. Ybl Miklós, Weöres Sándor, Egressy Béni, Quintilianus

4./4. Alexandra, Xerxész, Dzszenifer, Quasimodo, Yvett

4./5. Yvon, Alex, Ózike, Xavér, Villó, Xénia, Bori

Példák gyűjthető nevek: Dzsasztin, Örs, Özséb, Roxána, Xavéria, Polixéna, Ózike, Örzse

5./1. Az 1. sorban lévő állatok: béka, fecske, gyík, kakas
A 2. sorban lévő állatok: nyúl, papagáj, sün, tyúk

a Aláhúzendó: A szavak betűrendben állnak.

b A **betűrendbe** sorolás az az eljárás, amellyel a szavakat a magyar **ábécé** alapján sorrendbe szedjük.

5./2. Sándor, serény, síp, szám, szeretet, Szilvia, szőnyeg

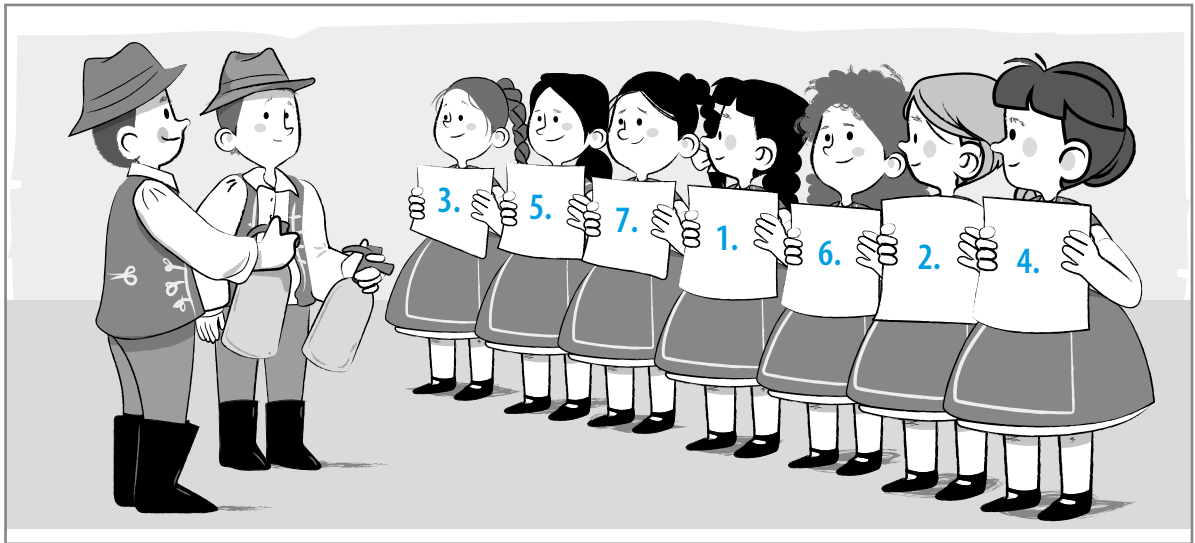
5./3. 2. Zente, 6. zsenge, 5. Zselyke, 1. zászló, 4. zámoly, 3. zúzmara, 7. Zsófia

5./4. Cecília, cipő, cókmók, Csenge, csomag, Csongor

6./5. tizenegy, tizenhárom, tizenhat, tizenhét, tizenkettő, tizennégy, tizenöt

Hang és betű

6./6. Magdi, Margit, Mária, Mariann, Marietta, Márta, Matild

6./7. Bérczy Károly, Degré Alajos, Jókai Mór, Kerényi Frigyes, Lisznyai Damó Kálmán, Obernyik Károly, Pákh Albert, Pálffy Albert, Petőfi Sándor, Tompa Mihály

7./8. Alsóörs, Badacsony, Badacsonyörs, Balatonföldvár, Balatonfüred, Balatonfűzfő, Csopak, Fonyód, Gyenesdiás, Keszthely, Siófok, Zánka

7./9. Bekatikázandó: Papp Kornél

7./10. 1. fekete, 5. Fekete-tenger, 4. Fekete Sándor, 3. feketefenyő, 2. fekete-fehér nyomtató

7./11. A Márvány-tenger a Fekete-tengert és az Égei-tengert köti össze. A Fekete-tengerhez a Boszporusz az Égei-tengerhez a Dardanellák tengerszoros kapcsolja. A tenger névadója a Márvány-sziget a híres márványbányáival.

Boszporusz, Dardanellák, Égei-tenger, Fekete-tenger, márványbánya, Márvány-sziget, Márvány-tenger, névadója, tengerszoros

8./12. a Betűrendbe sorolják.

a Aphrodité	A szépségnek és a szerelemnek.
Apollón	A jóslásnak, a művészeteknek, a költészetnek.
Árészt	A háborúnak, a vértontásnak.
Artemisz	A vadászatnak.
Athéné	A bölcsességnek.
Déméter	A föld termékenységének.
Hephaisztos	A tűznek. (Istenek kovácsa.)
Héra	A házasságnak, a hűségnek.
Hermész	A hírvivésnek. (Istenek hírnöke.)
Hesztia	Az otthonnak, a családnak, a szívnek.
Poszeidon	A tengernek, a földrengésnek.
Zeusz	Az időjárásnak, a villámlásnak, a mennydörgésnek.

Az elválasztás

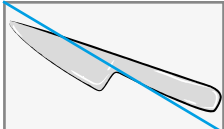
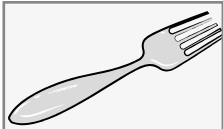
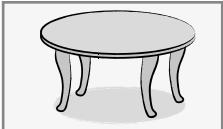
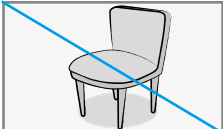
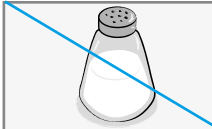
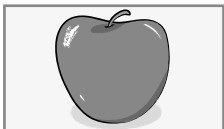
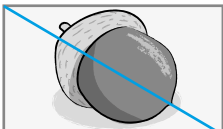
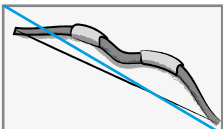
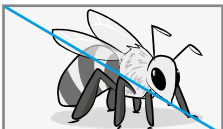
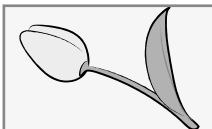
Az egyszerű szavak elválasztása

9./1. Fürtábra tanulmányozása.

9./2. a	csimpánz	2 csim-pánz	orángután	4 o-rán-gu-tán
	gibbon	2 gib-bon	tamarin	3 ta-ma-rin
	mandrill	2 man-drill	pávián	3 pá-vi-án
	gorilla	3 go-ri-la	bonobó	3 bo-no-bó
	makákó	3 ma-ká-kó	lemur	2 le-mur

b Ahány magánhangzó van a szóban, annyi szótagra bontható.

10./3. a és b

				
kés	vil-la	asz-tal	szék	só
				
al-ma	makk	íj	méh	tu-li-pán

10./4. Soós, Bánk, Solymos, Gaál, Sásd, Gazdag, Schmidt, Sásdi, Eösi, Tóth

Soly-mos, Gaz-dag, Sás-di, Eö-si

10./5.

dió   meggyet   Veszprém   nyolc
 Andrea   hiú   hosszú
 kilenc   strand   levél

10./6. Andrea, Veszprémig, ígéretés, dicséretét, kedvességét

10./7. Várható megoldás:

Az elválasztás

11./8.

e	me	dzag	bo
gyű	fin	dza	dzser
ma	ban	dző	rű
dzik	dzsa	ne	dzsít

a Várható megoldás:

A menedzser jól segíti az együttes népszerűsítését. Nagyon bandzsa a maharadzsa. Az esőcseppektől gyűrűdzik a tó vize.

b edzés, fogódzik, lopódzik, lándzsa, dzseki, nindzsa stb.

11./9.

egy-szer
egy-szer, ma-ha-ra-dzsa
ban-dzsa
la-kott, dzsun-gel-ben
dzsá-mi, mel-lett, he-gyen

11./10.

András
lajst-rom
ed-zés
Viseg-rád
köny-vért
Mikló-sék
bol-tig

Andor
laj-strom
e-dzés
Viseg-rád
könyv-ért
Mikló-sék
bol-tig

Adorján
lajs-trom
e-dzés
Viseg-rád
köny-vért
Miklós-ék
bol-tig

Az összetett szavak elválasztása

12./1.

fel-ül   fe-lül

Pl.: Az ébresztő hangjára Pisti felül az ágyában.
A könyv felül van.

12./2.

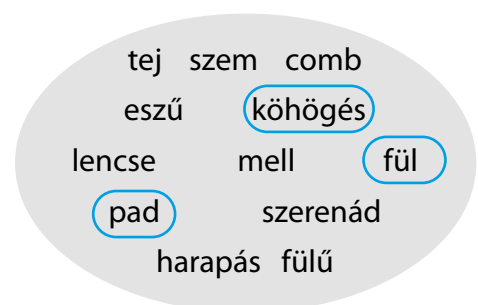
borz-alom   bor-zalom

Pl.: A borzalom a föld alatt van.
Borzalom, amit műveltél.

12./3.

a kutya-tej, kutya-harapás, kutya-fülű
béka-lencse, béka-comb, béka-szerenád
tyúk-eszű, tyúk-szem, tyúk-mell

b számár

Az elválasztás

13./4. bo-dza-bo-kor, lán-dzsás ú-ti-fű, vad-al-ma-fa, fa-gyöngy, tölgy-fa, med-ve-hagy-ma, gömb-a-kác

13./5. pén-zért   fe-lelet   név-elő   fel-ad   kép-írás
há-zig   es-ernyő   ki-ált   bükk-erdő   ki-állt

13./6. ugyan-is   ugya-nis   ugy-anis
ki-sasszony   kis-asszony   kisasz-szony
fe-lemel   felem-el   fel-emel
legid-ősebb   leg-idősebb   legidős-ebb

13./7. El-e-mel-ted E-le-mér e-le-mét?
A le-gen-dá-san leg-e-le-gán-sabb mű-ször-pré-me-met Veszp-rém-ben vet-tem.
A le-ge-lő-re men-ve a leg-e-rő-sebb bi-ka ment leg-e-lő-re.

14./8.

	most-oha	inf-láció	mikr-oszkóp	tranza-kció	int-ercity	in-fra-sütő	
	mosto-ha	mikro-csip	im-provizál	mega-byte	inter-city	infral-ámpa	
	mi-krofilm	cent-iliter	tranz-akció	meg-atonna	kilo-gramm	immun-erősítő	

14./9.	Indoklás	Helyesen elválasztva
lánd-zsa	A dzs háromjegyű mássalhangzó.	lán-dzsa
Kovács-ék	A msh.-k közötti mgh. új szótagot kezd.	Ková-csék
le-galsó	A leg úgy viselkedik, mint az összetételi tagok.	leg-alsó
va-sutas	Összetett szó, a szóösszetétel határán választjuk el.	vas-utas
me-gáll	Az igekötőt előtagnak vesszük.	meg-áll
bod-zás	A dz kétjegyű mássalhangzó.	bo-dzás

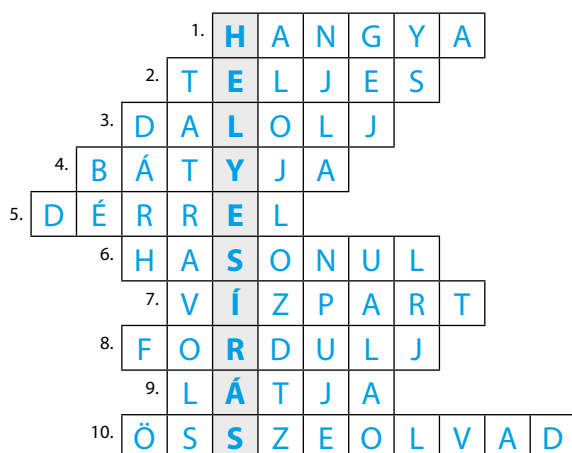
14./10.

	1	2	X	Tipp
1.	kilo-gramm	kilog-ramm	kilogr-amm	1
2.	Ger-trúd	Ge-rtrúd	Gert-rúd	X
3.	szívess-égért	szívesség-ért	szíves-ségért	X
4.	megad-od	meg-adod	me-gadod	2
5.	legizmos-abb	leg-izmosabb	le-gizmosabb	2
6.	mand-zsetta	mandzs-etta	man-dzsetta	X
7.	sze-retet	szer-etet	szeret-et	1

A magyar helyesírás alapelvei

A szóelemzés elve, a szóelemző írásmód

15./1.

15./2. Fürtábra áttekintése, folyamatos színezés.

16./3. A részleges hasonulások felimerésének megfigyelése.

16./4. A múlt évi hideg télen az ablakba pokrócot tettünk.
Gézu meglátva a babfözeléket, azt mondta, ő nem eszik belőle.

16./5.

szímpompás	öngyújtó	kontyos	színnyomat	különben	tamműhely
vízszintes	habkarika	nébdal	athat	vízhez	lökös

színpompás, vízszintes, öngyújtó, népdal, adhat, tanműhely

17./6. **H. 52.** Például: község, egészség, vitézség, pimaszság

H. 53. Például: nagyjai, atyjuk, édesanyja

H. 54. Például: fogyjon, hányjuk, hunyjatok, hagyjátok

H. 55. Például: álljunk, beszéljeteK, tanulja, gondolja

17./7.

a Kánya nénje tolla **hulljon**,
hányja három öblös üstbe,
góze **szálljon**, füstje **szálljon**,
csínja-bínja gózzé **váljon**,
reám **hulljon** hűse s hamva,
hadd legyenek egérbe varrva.

b üst: nagy méretű, öblös edény

c Például: Ügyelj, gondolj, ülj, figyelj, felelj!

A magyar helyesírás alapelvei

18./8. Ti is hallj~~átok~~ ezt a furcsa hangot? Olyan rémisztő! Most félj~~ek~~ vagy ne félj~~ek~~? Tényleg nem hallj~~átok~~? Azt gondo~~ljátok~~, hogy hallucinálok? Válaszo~~ljátok~~! Szóla~~ljátok~~ meg!

18./9. Írásban lj, ejtésben [jj]: üljön, beljebb, keljen, feljebb, vigasztalj
 Írásban nyj, ejtésben [nny]: hányja, anyjuk, hunyjátok, felhányja
 Írásban gyj, ejtésben [ggy]: hagyjuk, fagyjon, nagyjából
 Írásban tyj, ejtésben [tty]: nagybátyja, atyja, bátyjuk
 Írásban szs, ejtésben [ss]: merészség, egészség, készség
 Írásban z-s, ejtésben [ss]: szárazság, vitézség, község

18./10.

felhányják	felhánnyák	bejjebb	beljebb	igazság	igasság
szájjon	szálljon	lehunnya	lehunyja	merészség	merésség
házsor	hässor	bányászság	bányásság	meséjjetek	meséljjetek
báttjai	bátyjai	haggyátok	hagyjátok	édesanyjuk	édesannyuk

18./11. A táblázat tanulmányozása.

19./12. A konyhai munka előtt moss~~atok~~ kezet! Keres~~setek~~ egy jó nagy tálat! Hámo~~zzatok~~ meg személyenként két nagyobb burgonyát! A héjakat helye~~zzétek~~ a szelektív hulladékgyűjtőbe! Alaposan moss~~átok~~ meg a krumplikat! Jól törölgess~~étek~~ meg őket! Hasoga~~ssátok~~ hasábra a kolompérokát! Sü~~ssétek~~ bő, forró olajban aranybarnára valamennyit! Falato~~zzátok~~ be jóízűen!

19./13. Jó időben az udvaron ját~~sszatok~~!

Étkezés előtt moss~~atok~~ kezet!

Álló utasként fogó~~ddzatok~~!

E~~ddzetek~~ minden délután!

Hú~~zzatok~~ sorsot!

19./14. horgászál   keressetek meg   fogóddzatok össze
 horgásszál   keresjétek meg   fogóddzatok össze
 horgászjál   keressétek meg   fogóddzatok össze

A magyar helyesírás alapelvei

19./15.

20./16. Ti is **hallgassátok meg**, amit mondani akarok! Jól **nyissátok ki** a fületeket! **Alkossatok** egy kört! **Kössétek be** valakinek a szemét, aki a kör közepére áll! Egymás után mondjatok neki egy mondatot! A játékosnak meg kell mondani, ki szólt hozzá. **Igyekezsetek**, mert mindjárt vége a szünetnek! **Szórakozzatok** jól!

Kimaradt a 4. mondatból az *áll* szó. A következő kiadásban javítjuk.

20./17. Nyissátok ki a munkatankönyveteket! Olvassátok el az 1. feladat utasításait! Válasszátok ki a helyes szót! Fessétek be kékre a hátterét! Ezután vegyétek elő a javító színeszt! Ellenőrizzétek a megoldást! Írjátok piros pontot, ha jól dolgoztatok!

20./18. hegesszétek, eresszétek, dagasszátok, ijesszétek, terjesszétek, erjesszétek, tapasszátok, ragasszátok

21./19. szívvel helyett szível = Valakit nagyon kedvel, szeret.
tervvel helyett tervel = Valamit tervez, kigondol.
bölcsé helyett bölcsé = Egy bölcs ember tulajdona.
bridzsel helyett bridzsel = Bridzs kártyajátékot játszik.

21./20.

Szóalak	Szótő	Rag	Jelentése a szövegben
vassal	vas	-val	Vasból való anyaggal
vasal	vasal	nincs	A ló lábára rárakja a vasat, azaz a patkót.
tűzzel	tűz	-vel	Égő anyag, amelynek fénye és hője van.
tüzel	tüzel	nincs	Eléget valami, hogy hőt kapjon.
szeggel	szeg	-vel	Az egyik végén hegyes, a másikon fejjel fémrudacskával.
szegel	szegel	nincs	Szeg segítségével rögzít, összeilleszt.

A magyar helyesírás alapelvei

22./21. fűrésszel
rajzszeffel
kalapáccsal

boldoggá
szerénnyé
bölcscsé

A 2. gépben helyesen + **vá**, + **vé**.
A következő kiadásban javítjuk.

22./22. Várható megoldás:
türelmessé, gazdaggá, okossá, becsületessé stb.

22./23. Hátrább az agarak**kal**! Nyílt kártyák**kal** játszik. Ágyú**val** lő verebekre!
Rátesz még egy lapát**tal**. Ígérete**kel** tele van a padlás. A tűz**zel** nem jó játszani.

A szólások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 61. oldalán található.

22./24. Éhes disznó **makkal** álmodik.
Dobbal nem lehet verebet fogni.
Aki **bottal** köszön, annak **doronggal** felelnek.
Többet **ésszel**, mint erővel.
Amit **jókedvvel** tehetsz, nem esik nehezedre.

A közmondások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 61. oldalán található.

22./25. Micimackó sokat játszott szamár barátjával, **Fülessel** a százholdas pagonyban.
Arany János szívesen barátkozott **Petőfi Sándorral**, a János vitéz költőjével.
II. Rákóczi Ferenc vezetésével a kurucok sokat harcoltak a **labancokkal**.
A gyerekek **virággal** köszöntötték a nagymamájukat a névnapján.
Pisti **kivonással** ellenőrizte az összeadás eredményét.

22./26.

juhhal	juhval	dohhal	dohval	potrohhal	potrohval
méhhal	méhvel	rühhal	rühvel	Alahhal	Allahval
sahhal	sahval	dühhal	dühvel	céhhel	céhvel

23./27. Peti 6-tal több pontot ért el a tornászbajnokságon, mint Pali. Az eredménye így 15%-kal lett jobb a barátjáénál. Ez talán annak is köszönhető, hogy 3 kg-mal könnyebb és 5 cm-rel magasabb.
A *-val*, *-vel* toldalékok kötőjellel kapcsolódnak a számjegyekhez és rövidítésekhez.

23./28. FTC az Újpesttel   Újpest az FTC-vel
Honvéd az MTK-val   MTK a Honvéddel
DVSC a Vasassal   Vasas a DVSC-vel
ZTE a Fehérvárral   Fehérvár a ZTE-vel

23./29. Panna: Abonnyal, Simonnal, Ivettel
Máté: Adrenn-nel, Csörsszel, Zéténnyel
Lili: Anett-tel, Kötönnyel, Alexszel
Gábor: Zubollyal, Örssel, Bebeccsel

A magyar helyesírás alapelvei

24./30.

	1	2	X	Tipp
1.	Ulmannel	Ulmannnal	Ulmann-nal	X
2.	Vörösmartyyal	Vörösmartyval	Vörösmarttyal	2
3.	Kovátsctal	Kovátszal	Kováts-csal	1
4.	Baloghgal	Baloghhal	Balogh-val	1
5.	Adriennel	Adrienn-nel	Adriennel	2
6.	Rátzzal	Rátz-zal	Rátzcal	X
7.	Madáchhal	Madáchcsal	Madách-val	2
8.	Thököllyel	Thökölyvel	Thökölyyel	2
9.	Kossuthal	Kosuthhal	Kosuth-tal	1
10.	Károlylyal	Károlylyal	Károlyyal	2
11.	Takács-csal	Takáccsal	Takáccsal	2
12.	Móriczcal	Móriczzal	Móricz-cal	1
13.	Mirtill-lel	Mirtill-el	Mirtillel	1
+1	Kis-sel	Kisel	Kissel	X

24./31.

kabát + -ja \ / tart + -ja \ / híd + -ja \ / tud + -ja \ /
 «) [kabáttya] → «) kabátja «) [tartya] → «) tartja? «) [hígyga] → «) hídja? «) [tuggya] → «) tudja?
 turbán + -ja \ / fon + -ja \ /
 «) [turbánnya] → «) turbánja «) [fonnya] → «) fonja

Az ábrán a kérdőjelek feleslegesek. A következő kiadásban javítjuk.

24./32.

mártjátok	segítjük
maradj	kürtje
hídjai	szezonja
nénje	tudják
szeretjük	bánjátok

25./33.

Irodalomórán arról olvastunk, hogy János vitéz az **órijások** országának határához ért. Ott a patak **partyán** örködött az ország csőszé. Jó hangosan rákiabált Jánosra:
 – Mindenki **tuggya**, hogy erre a földre senki sem léphet. **Mingyárt** agyontaposlak.
 Amikor rá akart lépni Jánosra, ő a feje fölé tartotta a **kargyát** amibe belépett a behemót.
 Javítás: óriások, partján, tudja, mindjárt, kardját

25./34.

Öcsike **játszik** a kertben. Közben az édesapja me**tszi** a körtefákat. Ké**tszer** is átnézi valamennyit, nehogy kimarad**jon** egy levágandó ág vagy gally. Nagyon te**tszik** neki az eredmény. Úgy lát**szik**, elégedett a munkájával. Dolga végeztével a kisfiához fordul:
 – Marad**sz** még, kisfiam? Ha nagyon megizza**dsz**, könnyen megfázhat**sz**.
 – Maradok, apa! Jobb itt, mint a já**tsz**ótéren.

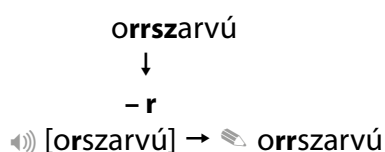
A magyar helyesírás alapelvei

- 25./35. tudsz   négyszer
szétszedsz   egyszerű
megálmodsz   felhagysz
elsüllyedsz   megfagysz

- 25./36. Nem igaz baráccság, ami könnyen elmúlik.   barátság
Hol legnagyobb a szükség, legközelebb a segícetség.   segítség
A legdrágább kincs a szabacetség.   szabadság
Fiatalság, boloncetség.   bolondság

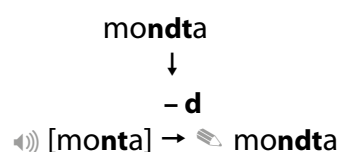
A közmondások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 61. oldalán található.

- 26./37. Mássalhangzó-rövidülés

A három mássalhangzóból a két egymás melletti azonos.

- Mássalhangzó-kiesés

Mind a három mássalhangzó különböző, vagy az azonosak nincsenek egymás mellett.

Az ábrán a kérdőjel felesleges a taneszközben. A következő kiadásban javítjuk.

- 26./38. Mássalhangzó-kiesés: mindnek, mondta, rajzszeg, rendtartás, nézd meg, mindnyájuk
Mássalhangzó-rövidülés: inggomb, többre, arccal, hallgatom, mondd meg, többször

- 26./39. Készítsd el a házi feladatodat!
Segítsd a húgodnak a tanulásban!
Gondolkodj a hétvégi programon!

26./40.

útja	édesanyja	nézzétek	visszhang	rajztábla	boldogság	konty
rügyfakadás	násznaggyal	különben	most sem	itthon	örüljetek	tetszik

- 27./41. a Ő a tettes: Ideges Izidor

- b A helyszín: Bécs

Városnév	Elválasztott szavak	Javítás
Budapest	ed-ző, könyv-ért, lajs-trom	e-dző, köny-vért, lajst-rom
Bukarest	And-rás, me-geszik, bol-tig	meg-eszik
Bécs	há-zig, meg-ért, ma-dzag	
Berlin	fel-emel, lánd-zsa, So-óság	lán-dzsa, Soó-sék
Bonn	Gábor-é, bo-dza, Veszp-rém	Gábo-ré

A magyar helyesírás alapelvei

- c Az időpont: 21:30
- d Az eszköz: telefon
- e Az elkövetett bűntett: csalás A következő kiadásban javítjuk.

Madá ccsal	val	sz	hal	gy	csal	cs
%- kal	kal	a	al	á	val	é
fogó ddzatok	dz	k	ddz	l	dzz	m
iga zság	ss	í	szs	e	zs	á
ügyel j ünk	lj	s	llj	sz	jj	sz

Helyesen Madách.
Bár a feladat így is megoldható: Madáccsal. A következő kiadásban már Madách lesz.

28./42.

	1	2	X	Tipp
1.	hunnyatok	hunyjatok	hunjatok	2
2.	tetszik	teccik	tetcik	1
3.	egészséges	egésséges	egézséges	1
4.	ájatok	áljatok	álljatok	X
5.	nagybáttya	nagybátyja	nagybátja	2
6.	megláttya	meglátyja	meglátja	X
7.	natyszerű	nagyszerű	naccerű	2
8.	lopóddzatok	lopóddzatok	lopóddzatok	X
9.	ügyeljünk	ügyejjünk	ügyellyünk	1
10.	azomban	azonban	azonba	2
11.	tanítja	taníttya	taníttya	1
12.	metssze	meccse	metsze	1
13.	minnyájan	mindnyájan	midnyájan	2
+ 1	félts	félcs	féltcs	1

- 28./43. Szitá**lj**ünk át 40 dkg lisztet, amelybe morzsol**lj**ünk bele 8 dkg vaját, majd gyúrjuk össze 4 dkg cukorral, 1 dl tejfö**ll**el, öt tojássárgájával és ízlés szerint sóval! Pihentess**ss**ük a tésztát kb. 30 percig a hűtőben! Ezután nyúj**ts**uk a tésztát 2 mm vastagságúra, és szaggass**ss**uk ki három különböző nagyságú kerek formával! Vagdal**lj**ük be a kiszúrt lapokat a szélén (a legnagyobbat hat, a középsőt öt, a legkisebbet négy helyen)! Nyomjuk be a legnagyobb lapnak a közepét tojásfehérjébe mártott ujjal! Erre helyezz**zz**ük a középső, végül a legkisebb lapot, amelyeknek a közepét szintén be kell nyomni. Süss**ss**ük ki lassan a fánkokat bő olajban – a legkisebb lappal lefelé –, majd csepegtess**ss**ük le! Helyezz**zz**ünk tálaláskor a fánkok közepébe lekvárt, és hint**ts**ük meg vaníliás porcukorral!

A magyar helyesírás alapelvei

A szóelemzés elve, a szóelemző írásmód

A szótövek írása

29./1. Irigy, mint a kutya. Lassú, mint a lajhár. Hízeleg, mint a macska

29./2. szívesen, ígér, dicsér, irigy, színes, hirdetés, nini, sí, ízes, mindig, színeket

29./3. mirigy, kínál, ígéret, siet, viziló, dicsér, álhír, nívós, szivar, csipdes, kiabál, izgasmas, inaim

Javítás: kínál, ígéret, viziló, álhír, nívós, csipdes, inaim

Megfejtés: kíváncsi

29./4. bábu   varjú
marabu   tanú
hamu   odú
adu   fogantyú

30./5. ◐ és ◑ u végű szavak: gyalu, marabu, Samu, falu, bábu, saru, daru, zsalu, batyu, útilapu

ú végű szavak: falú, domború, bú, szomorú

ű végű szavak: könnyű, gyönyörű, hű, dű, hegedű, keserű

30./6. ígérettél, dicsérgetted, színezgetted, kíváncsiskodtál, színészkedtél   dicsérgetted
csengettyű, sűrű, revű, billentyű, hegedű, derű, keselyű, gyűszű   revű
alku, kenu, pertu, frufu, zсарu, ragu, bucsu, saru, hamu, anyu   búcsú
bosszú, hosszú, tanú, bárgyú, adú, háború, iszonyú, szomorú   adu
bújócska, bújik, bújkál, búsul, búra, búslakodik, búvalbélt   bújkál
folyó, bolygó, manó, nonó, mosolygó, hajó, hajló, napló, bunkó   nono

30./7. hizlal – hizlal, tűnik – tűnik, tűrhetetlen – tűrhetetlen, biztat – biztat, zsúri – zsúri, bújkál – bújkál

31./8. pici vagy kicsi   zrí
süsü   hú

31./9. 1 rúd vanillia   vanília
1 csomag szegfűszeg   szegfűszeg
2 dl tejszín   tejszín
1 kg teljes kiörlésű kenyér   kiörlésű
25 dkg félzsiros tehéntúró   félzsiros
1 üveg vegyes savanyúság   savanyúság
1 csomag fűszerkeverék   fűszerkeverék

31./10. Süteménnyel kínálta a vendégét.
Irigy, mint mindig.
Szelíd és szolid fiú Samu.

A magyar helyesírás alapelvei

- 31./11. Bámul, mint borjú az új kapura.
 Az ígélet szép szó, ha megtartják úgy jó.
 Bízik a madár a szárnyában, az ember meg a barátjában.
 Nem a hattyú dolga, hogy a sasfókot énekelni tanítsa.
 Egy kakas az egész falu kakasait fellármázza.

A szólás és a közmondások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 61. oldalán található.

- 32./12. a vízből, vizet, víztől, vizes, vízbe, vízre
 b hídon, hidat, hidam
 c Megváltozott a szótő magánhangzójának az időtartama.

33./13.

	Hol?	Mitől?	Mit?	Milyen?	Mik?
kéz	kézben	kéztől	kezet	kezes	kezek
nyíl	nyílban	nyíltól	nyilat	nyilas	nyilak
kút	kútban	kúttól	kutat	kutas	kutak
fűz (fa)	fűzben	fűztől	füzet	füzes	füzek

- 33./14. útja, útjuk, hídja, hídjuk, lúdja, lúdjuk, rúdja, rúdjuk

- 33./15. derül, domborul, fésül, hegedül, keserül, köpül, köszörül, lassul

- a Vannak olyan *ú, ű* végű szavak, amelyeknek az *-l* képzős alakjában az *ú, ű* megrövidül, és *u, ü* lesz.

- b köpű
 A dédnagymamám még köpülte a vajat.
- csepű
 A férfi csepülni kezdte az ellenfelét.

- c Olyan a haja, mint a csepű. Reá tódul, mint a köpűre rajkó. (gyerek)
 Ha tejföl ikrázzik, rajta a köpűvel. Csepűben csomót, tojásban szórt keres.

A szólások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 62. oldalán található.

- 33./16. együtt, eggyé, egyes, meggy leves, egyetlen, meggyek (gyümölcs), együttes

- 34./17. akkumulátor, egyébként, akként, pikkely, bakancs, drukker, barakk

A magyar helyesírás alapelvei

34./18.

		Tipp			Tipp
1.	to... (l)	X	9.	va... (r)	X
2.	ko...og (p)	1	10.	fri...en (s)	2
3.	dö...en (r)	2	11.	ha...ú (ty)	2
4.	bara... (k)	2	12.	oko...an (s)	1
5.	sza...ag (l)	1	13.	me...ek (gy)	X
6.	ca...og (m)	2	14.	ki...ebb (s)	1
7.	szá...dos (l)	2	15.	e...é (gy)	2
8.	e...ütt (gy)	1	16.	le...ebb (j)	2

34./19.

1.	D	I	C	S	É	R			
2.	H	O	S	S	Z	Ú			
			3.	S	E	G	Í	T	
4.	S	Z	Í	N	E	S			
5.	E	G	Y	Ü	T	T			
6.	T	I	Z	E	N	E	G	Y	
7.	B	A	R	N	U	L			
			8.	O	D	Ú			
9.	G	Y	Ü	R	Ü				
10.	K	I	S	E	B	B			

34./20. A turisták a barak napsütötte oldalához támasztották a bakkancsaikat. Tűzet raktak, és köré gugolva próbáltak felmelegedni. A fahídon áthaladva leszakadt alattuk, és csuromvizesek lettek.

Javítás: turisták, barakk, bakancsaikat, tűzet, guggolva, fahídon, csuromvizesek

A toldalékok írása

35./1. A helyesírási szabályzat 34. és 35. szabálypontja alapján készült fürtábra tanulmányozása.

35./2. szépít, karcsúsít, állandósít, fehérít, tanít, ajtajú, elméjű, fülű, orrú, vizű, lábú, csengettyű, pattantyú, pörgettyű, billentyű

36./3. tanít tanul okít okul mozdít mozdul javít javul
fordít fordul csendít csendül perdít perdül épít épül

36./4. A túrázó család egy órakor már nagyon megéhezett.
– Menjünk el addig a fáig, vegyük elő a hátizsákokból az elemőzsiánkat, és falatozzunk egyet! – javasolta anya.
– Először is melyikre gondolsz? Én az erdőtől nem látom azt a fát – vicceskedett apa.
– Nem igaz, hogy nem látod melyikről beszélek – méltatlankodott a párja. – Balra fordulva máris ott leszünk csőstül-csapatostul.

A magyar helyesírás alapelvei

36./5. Példák: képet, filmet

akképp, akképpen

emelt, futott
írt (levél) látott (film)
Pécssett, Vácott

kisebb, szebb
csodál, kevesell

36./6. futott gondolt látott szötte
ült megróttá írta kiállt

36./7. nagy, nagyobb legnagyobb, lelegelegnagyobb
szép, szebb, legszebb, legeslegszebb
kis, kisebb, legkisebb, legeslegkisebb

37./8. A három felütött tojást habosra kevertem, és a 10 dkg reszelt sajtból annyit tettem hozzá, hogy kissé kemény massa legyen. Sóval és késhegynyi borssal ízesítettem. A négy hosszában félbevágott kiflit közepesen megpirítottam, 4 dkg vajjal megkentem, és a sajt, tojásos masszát elosztottam a tetejükön. A kifliket még ízlés szerint meghintettem köménymaggal és a maradék sajttal, majd a grillsütőben 10 perc alatt aranyárgára sütöttem.

37./9.

Szerettem volna, ha idén Diósgyőr-
be mentünk volna kirándulni, de Szen-
tendre lett belőle.

Nagyon örülök, hogy ebben a tanévben
Szentendrére mentünk túrázni. Autóbusszal
utaztunk oda.

Úgy vártam, hogy az osztálypl Szentend-
rére menjünk kirándulni. Egész nap nagyon
jól éreztem magam.

Zsuzsa hibáinak javítása: Diósgyőrbe, Szent-endre, belőle

Zsófi hibáinak javítása: túrázni, autóbusszal

Zsanett hibáinak javítása: menjünk

A magyar helyesírás alapelvei

38./10. köpenyből, bakancsból, konnektortól, hegesztéstől, bennszülöttről

38./11. Sára boldogan újságolta el Szilvinek, hogy kistestvére születet.

– Hogy hívják? – kérdezte a barátnője.

– Pannának neveztük el. Képzeld el, nappal állandóan alszik!

Csak enni ébred fel. Bezeg éjszaka! Óráként felsír.

– Nem cserélte fel a hugod a napszakokat? Át kelene állítani.

– Hogy képzeld, hiszen nem óra az én hugicám?

Javítás: újságolta, született, állandóan, bezzeg, húgod, kellene, állítani

38./12. láttad, legősibb, megfogyatkozott, jobbára, szakálla

38./13. A következő gyümölcsételt te is könnyen elkészítheted. Biztos van fél óra szabadidőd, hisz ennyi idő elég, hogy elkészüljön a finomság. Ehhez csak 8 nagy alma, 1 citrom, 3 doboz vaníliás mazsolás krémtúró, 1 dl tejszín, 8 gerezd dió, 2 evőkanál mazsola, 8 kerek, édes keksz szükséges. Az almákat késsel körkörösén haladva meghámozom, és a magházukat jó szélesen kivajom. A gyümölcsöket kb. 85-90 °C-os vízbe teszem. Kb. 5 perc múlva merőkanállal kiemelem, lecsepegtetem, és citromlével bekenem, hogy ne barnuljanak meg. A kihűlt almákat megtöltöm a vaníliás mazsolás krémtúróval. A tetejüket tejszínhabbal, diógerezdekkal és mazsolaszemeekkel díszítem. Jól lehűtve, kerek kekszeken tálalom.

A hagyomány elve, a hagyományos írásmód

A régies írásmódú családnevek

39./1. Szendrey Júlia   Széchenyi István   Kölcsey Ferenc   Wesselényi Miklós

39./2. c = cz, tz   cs = ch, ts   i = y   ö = eo, eő
ő = ew   s = ss   t = th   tty = tthy   zs = s

40./3. Moór   Czuczor   Tewrewk
Kazinczy   Tartsay
Tóth   Weöres
Mailáth   Kacsoh
Zoltánffy   Guary

[kazinczy] helyesen [kazinci].
A következő kiadásban javítjuk.

40./4. Thököly   Vörösmarty
Kossuth   Széchenyi
Ybl   Kölcsey

40./5. Apáczai Csere János, gróf Széchenyi István, Batthyány Lajos, Thököly Imre, Lorántffy Zsuzsanna, Báthori András, Görgey Artúr, Lahner György

40./6. Damjanich János
Aulich Lajos
Lahner György
Schweidel József
Desseffy Arisztid
Vécsey Károly

A magyar helyesírás alapelvei

- 40./7. I. Rákó**czy** Ferenc és Zrínyi Ilona fia, II. Rákó**czy** Ferenc anyai nagyszülei: Zrínyi Péter és Frangepán Katalin, apai nagyszülei: II. Rákó**czy** György és Bá**th**ori Zsófia volt. Dédnagymamája, Loránt**ffy** Zsuzsanna nagyon szerette a könyveket, és mélységesen tisztelte a tudást. Kiállt a kollégiumok neves professzorai, így Apá**cz**ai Csere János mellett.

A dz-s és dzs-s szavak

- 41./1. a) bodza, gyűrűdzik, kamikadzék, lopó**dz**ott, madzag, pedzi; brindza, edzhet, ó**dz**kodik; Fuku-dzava, edd**z**e, lopó**dz**anak
bridzset, maharadzsa, menedzser, tá**dz**sik, halandz**sz**ák, lándz**sz**ás, Fud**z**si, Mad**z**sar, Kilimandz**sz**áró; briddz**sz**el
- b) Például: A hal pedzi a csalit.

- 41./2. 1. F) 2. E) 3. D) 4. B) 5. A) 6. G) 7. C)
1. brindza F) ízesített juhtúró
2. nindzsa E) japán harcos, a sötétség és a lopakodás mestere
3. dzsinn D) pajkos szellem a keleti mesékhez
4. dzadzíki B) görög és török salátaöntet
5. halandzsa A) értelmetlen, összefüggéstelen szavakból álló gyors beszéd
6. findzsa G) fületlen csésze tea- vagy kávéiváshoz
7. dzsumbuj C) zűrzavaros, átláthatatlan helyzet

- 42./3. oson, settenkedik, lopakodik: lopó**dz**ik
leng, lifeg: himbáló**dz**ik
vakarászik: vakaró**dz**ik
zsineg, spárga, zsinór: madzag
tréner, sportoló felkészítője: edző
idegeskedik, majr**z**ik: ó**dz**kodik

42./4.

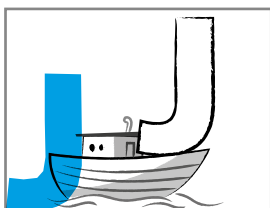
M	E	N	E	D	Z	S	E	R	Ó
A	C	D	B	Ü	Á	K	S	D	X
D	Z	S	U	N	G	E	L	Z	S
M	A	H	A	R	A	D	Z	S	A
Z	R	D	N	É	H	Z	Y	I	B
Ö	D	Z	S	E	S	S	Z	P	R
D	Z	S	Ú	D	Ó	Ó	T	L	I
K	S	Ú	L	E	N	K	Á	Y	D
T	E	S	Í	G	Y	E	C	Ú	Z
Ó	M	Z	V	Ű	Q	R	Y	W	S

Várható mondatok:
Minden hírességnek van egy menedzsera.
A dzsungelben sok állat él.
A dzsessz egy jó zene.
A maharadzsa indiai uralkodó volt.
A hölgyek bridzspartit tartanak.
A nyertes dzsóker sok pénzt hoz a házhoz.
A dzsúdó népszerű küzdősport.
A szafarin dzsippel közlekednek a turisták.
A narancslé nagyon finom dzsúsz.
Az eperdzsem a kedvencem.

A magyar helyesírás alapelvei

A j hang kétféle jelölése

43./1. a és b

pulyka, harkály, ölyv, bagoly, gólya, karvaly, keselyű, fogoly, selyempincsi, gödölye, coboly, sirály, seregély

Gyűjtés: selyemlepke, bögöly, királyka, moly, pehelyréce, bivaly stb.

varjú, héja, fürj, papagáj, borjú, lajhár, juh, jaguár, juhászcutya, tarajos süllő, jegesmedve, jávorszarvas, makimajom

Gyűjtés: jávorantilop, japánkakas, rája, jégmadár, jegesréce stb.

c jávorantilop, bögöly, bivaly, jak, sólyom, nadály (orvosi pióca), japán sirályka, pulyka, jégmadár, harkály, moly, jákópapagáj, selyemlepke, jegesréce, fekete gólya, selyemmajom, egerészölyv

d bivaly, bögöly, egerészölyv, fekete gólya, harkály, jak, jákópapagáj, japán sirályka, jávorantilop, jegesréce, jégmadár, moly, nadály, pulyka, selyemlepke, selyemmajom, sólyom

44./2.

Ly-os szavak: petrezselyem, kevély, tartály, helyes, esély, tavaly akadály, fogoly, bolyong
Kiegészítés: hópehely, korcsolya, gólya, pólya, bolyhos stb.

J-es szavak: jeges, muszáj, zsvaj, karéj, bója
Kiegészítés: tejfől, vaj, sajt, rejt, újság, bojtos, elfelejt stb.

44./3.

Várható példák:

1. lyukas, lyukkártya, gomblyuk, lyukacsos

2. boly, hely, mely
harkály, mosoly, osztály, tavaly, Mihály
sóhaj, sóhaj, delej

3. derelye, ereklye, pocsolya, nyavalya

Kivétel: máj, háj, báj, száj, bej

Kivétel: karaj, talaj, csevej, zörej

Kivétel: bagoly, ragály, Orsolya, kristály

Kivétel: cserje, perje, bója, héja

45./4.

ibolya, jácint, bojtörján, mályva, zsály, ördögcsáklya, borbolya, jázmin

45./5.

~~pikkej~~	~~pikkely~~	~~zsvaj~~	~~zsvajly~~	~~hüje~~	~~hülye~~	~~fojam~~	~~folyam~~
~~zajong~~	~~zalyong~~	~~akadájoz~~	~~akadályoz~~	~~bojong~~	~~bolyong~~	~~fojtogat~~	~~folytogat~~

A magyar helyesírás alapelvei

45./6.

		Tipp			Tipp
1.	jö____ön	×	8.	szabá____	2
2.	sző____ön	1	9.	elfo____ik	2
3.	o____an	2	10.	muszá____	1
4.	bú____atok	×	11.	ró____uk	1
5.	imbo____og	2	12.	egér____uk	2
6.	gömö____ű	2	13.	tava____	2
7.	za____os	1	+1	vi____og	×

45./7. Károly és Lulyi szenvedéjesen szeret korcsójázni. Gyakran járnak a jégpájára. A múltkor hatalmas pejhekben hullott a hó. Átázott mindkettejük sapkálya. A bojhos kesztyűjükben is fázott kezük.

Javítás: Lujzi, szenvedélyesen, korcsolyázni, jégpályára, pelyhekben, sapkája, bolyhos

46./8.

Várható megoldás:

leves
főfogás
desszert

Janka

májgaluska leves
rántott sajt
madártej

Mihály

gulyásleves
pulykasült
lekváros derelye

46./9.

1. pár: Gergely, Csermely
3. pár: Zólyom, Zsálya

2. pár: Sejbán, Lejla
4. pár: Ajtony, Hajnalka

46./10.

Bagoly a képe, sólyom a szeme. Ajtó közé nem teszem ujjamat.

A kevélység lenyomja a szerencse tengelyét. A muszájnál is nagyobb úr a nemlét.

Hol van már a tavalyi hó? A jó juh nem sokat béget, sok gyapjút ad.

A szólások és közmondások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 62. oldalán található.

46./11.

K bujóccka **J** bújik **E** dagály **É** apáj **K** balyusz **L** bajnok **L** eleje **E** sejt **Ö** felelyt **M** rejtély
K uszály **J** muszály **É** folyosó **R** fojtogató **D** gally **S** fojtat **É** gally **E** süjved **S** lyukasztó
„Az írás és a beszéd módja mindenkit leleplez. Jól beszélni és írni magyarul, ez tehát igazából **jellemkérdés.**”

Javítás: bújóccka, apály, bajusz, felejt, muszáj, folytat, süllyed

A kimaradt – E sejt – elemet a következő kiadásban javítjuk.

A magyar helyesírás alapelvei

47./12.

1.	M	O	L	Y	O	K
2.	J	U	H	N	A	K
3.	M	O	S	O	L	Y
4.	R	A	J	Z	O	L
5.	P	Ó	L	Y	Á	S
6.	Ü	G	Y	E	L	J

Megfejtés: muzáj

47./13. tavaj, karaj, ragajos, fojtatas, fojtogatás, eréjes, rejtéjes, röhejes, sajátos, pója, bója, bojhos

Javítás: tavaly, ragályos, folytatás, erélyes, rejtélyes, pólya, bolyhos

47./14.

éjjel	süllyed
eleje	lejjebb
engedélyezi	komoly
mélység	legújabb

47./15.

Várható megoldás: mély lyuk kajla, ajtó, óhaj, jó cserje elején nejét tájlép pólya ajak selyem molyok kelj jég gólyahír rakja

47./16.

Milyen lány vagy fiú az, ...

aki minden hájjal megkent?	túlsúlyos	<u>furfangos</u>	nagyon ijesztő
akinek hízik a mája?	sokat evő	ingerlékeny	<u>jólesik neki</u>
aki egy helyben topog?	unatkozik	<u>nem halad előre</u>	izgatott
aki petrezselymet árul?	<u>nincs táncpartnere</u>	ijedős	szorgalmas

A szólások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 62. oldalán található.

48./17.

súlyos	×	ajándék
tavaj	0	talaj
pulyka	1	balyusz
kristály	1	pája
bolytos	0	bojhos

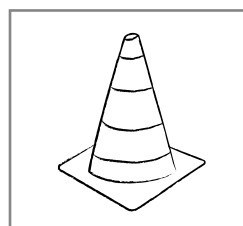
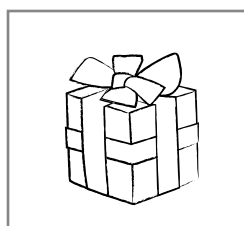
helyes	×	jószívű
lyukas	1	relytély
engedéj	2	sekély
pocsolya	×	korcsolya
zalyos	2	elrejt

Javítás: tavaly, talaj, bajusz, pálya, bojtos, bolyhos, rejtély, engedély, zajos

48./18.

Kiszínezendő rajzok:

Ezeket **j** betűvel,
a többit **ly** betűvel kell írni.

A magyar helyesírás alapelvei

49./19.

1.	Ü	D	Ü	L	Ő				
2.	M	E	N	Y					
3.		É	N	E	K	E	L		
4.	F	E	K	E	T	E			
5.	N	A	P	P	A	L			
6.	S	E	K	É	L	Y			
7.	F	E	L	E	L				
8.		G	Y	Í					
9.	F	E	J	E	L				
10.	K	I	S	E	B	B			

Megfejtés: ünnepélyes

A 10. sor hibás a taneszközben.
A következő kiadásban javítjuk.

49./20. A kezében emeli a **súlyt**, amellyel majd a szögre **sújt**.

Lajos olyan karddal **bojgatja** a hangyabolyt, amelyikről leszakadt a **bojt**.
Jaj, ez a kajlafülű, dölyfös alak **folyton** belém **fojtja** a szót bármilyen érdekes a **selyemmaj**mok helyzetéről szóló eszmefuttatásom.
Ha ezzel a **súllyal** Károly egy **ujjra sújt**, bizony **újra** lesújtó véleményt alkot róla az egyébként **kedélyes** Borbolya.

49./21. Mihály szarvasmarhákat őriz a legelőn:

Jázmin híreket, cikkeket ír egy folyóiratnak:

Ibolya bölcsödében, óvodában gyerekeket gondoz:

Károly fémből gépalkatrészeket készít egy gyárban:

Zselyke törvények alkalmazásával foglalkozik:

Gergely főnök egy nagy vízijárművön:

Judit ürrepülést végző pilóta:

Jenő birkákat őriz és gondoz:

Benjámín sólymokkal foglalkozik:

gulyás

újságíró

dajka

esztergályos

jogász

hajóskapitány

úrhajós

juhász

sólymász

50./22. Várható megoldás:

Benő igyekszik elfojtani a dühét.

Az autónkból elfolyt az olaj.

A sűgó a sűgőlyukból sűg a színészeknek.

A sűgőjuk beteget jelentett.

50./23. a, á, b, o, s, sz = szabályos

á, i, k, sz = játszik

á, h, m, o, o, s = homályos

á, i, k, r, s, t = kristály

e, e, gy z = jegyez

a, f, r, u, u = furulya

a, g, n, o, z = zajong

f, o, o, ó, s = folyosó

A magyar helyesírás alapelvei

50./24. A vukik

A Csillagok háborúja című filmsorozat híres **vukija** Csubakka, Han Solo **barátja** és **másodpilótája**. A vukik értelmes erdőlakó lények a Kashyyyk [kaijk] dzsungelvilágában. A galaxis egyik legerősebb értelmes **faja**. **Jó** érzékük van a műszaki dolgokhoz. Híresek a barátaik iránti hűségükről. Sok **alfajuk** létezik, amelyek a szőrzetük színe **alapján** különíthetők el. Csubakka a vukik **alfajának** megfelelően barna, vörös szőrzetű.

A vukik a hatalmas fák **tetején** élnek több száz méter magasságban.

A **talajszintre** ritkán merészkednek, csupán vadászni, illetve különleges beavatási szertartásaik miatt. Magas szintű technológiát

fejlesztettek ki, és hatalmas városokat építettek a fák **koronájában**

Sok egyedi eszközük van. A leghíresebb a vuki lézervető. Egy másik **sajátos** használati eszközük a kulár, ami egy szőrből készült zsákféleség, ebben a vukik a kölykeiket és azokat a vendégeiket szokták a hátukon cipelni, akik nem képesek a hatalmas fákon biztonságosan mozogni.

a és b **vukija**, **barátja**, **másodpilótája**, **faja**, **jó**, **alfajuk**, **alapján**, **alfajának**, **tetején**, **talajszintre**, **fejlesztették**, **koronájukon**, **sajátos**

c Várható megoldás: A kulár szőrből készült zsákféleség, amelyben a vukik a kölykeiket és a vendégeiket cipelik a hátukon, mert ők nem képesek a hatalmas fákon biztonságosan mozogni.

51./25. gólya   varjú
bagoly   héja
sirály   fürj

51./26.

	1.	O	D	Ú		
2.	T	A	V	A	L	Y
3.	T	Ö	L	G	Y	
	4.	L	Á	N	Y	
		5.	L	Y	U	K
	6.	N	Y	Í	L	
7.	G	Y	O	R	S	
	8.	C	S	A	J	

Megfejtés: dagályos

A magyar helyesírás alapelvei

51./27. Várható megoldás:

akadály: akadályelhárítás, akadályverseny, akadálymentes, akadálymentesítés, akadályoz, akadálypálya, akadálytól

ejt: ejts, ejtett, ejtettem, ejtettük, ejtés, ejtésem, ejtő, ejtőernyő, ejtőzik, ejtőzés

hely: helyfoglalás, helyváltoztatás, helyjegy, helyes, helyesbít, helyesbítés, helyesírás, helyettes, helyettesít, helyezkedik, helyhiány, helység, helyiség

rejt: rejtekhely, rejtély, rejtjel, rejtőzködik, rejtőzködés, rejtvény, rejtvényfejtő, rejtvénypályázat

52./28.

K	S	U	J	J	Ö	L	E
I	Z	L	Á	A	X	Ú	J
J	Ö	B	O	J	T	Á	L
E	N	É	S	Ú	N	M	Y
D	A	G	Á	L	Y	V	U
Z	J	E	G	Y	H	I	K
S	I	R	Ú	J	É	G	Í
Á	B	É	L	Y	E	G	U

Várható megoldás:

Megütöttem az ujjamat

Holnap az új ruhámat veszem fel.

Jaj, de csodálatos ez a hegy.

Úgy megijedtem attól a nagy kutyától.

A sapkámon van egy bojt.

Lyuk van a nadrágodon.

A dagály elöntötte a partot.

Jegyet kell vennem a vonatra.

Tiszta jég a hűtőszekrény.

Bélyeget kell vennem a levélre.

52./29. Ajándék lónak ne nézd a fogát.

Sok a lyuk a hálón, ha új is.

Előbb nő a bajusz, aztán érik az ész.

Ne szólj szám, nem fáj fejem.

Más nyomja a sajtót, más issza a mustot.

Amilyen a fája, olyan az almája.

A közmondások jelentése a *Helyesírást fejlesztő gyakorlatok* 62. oldalán található.

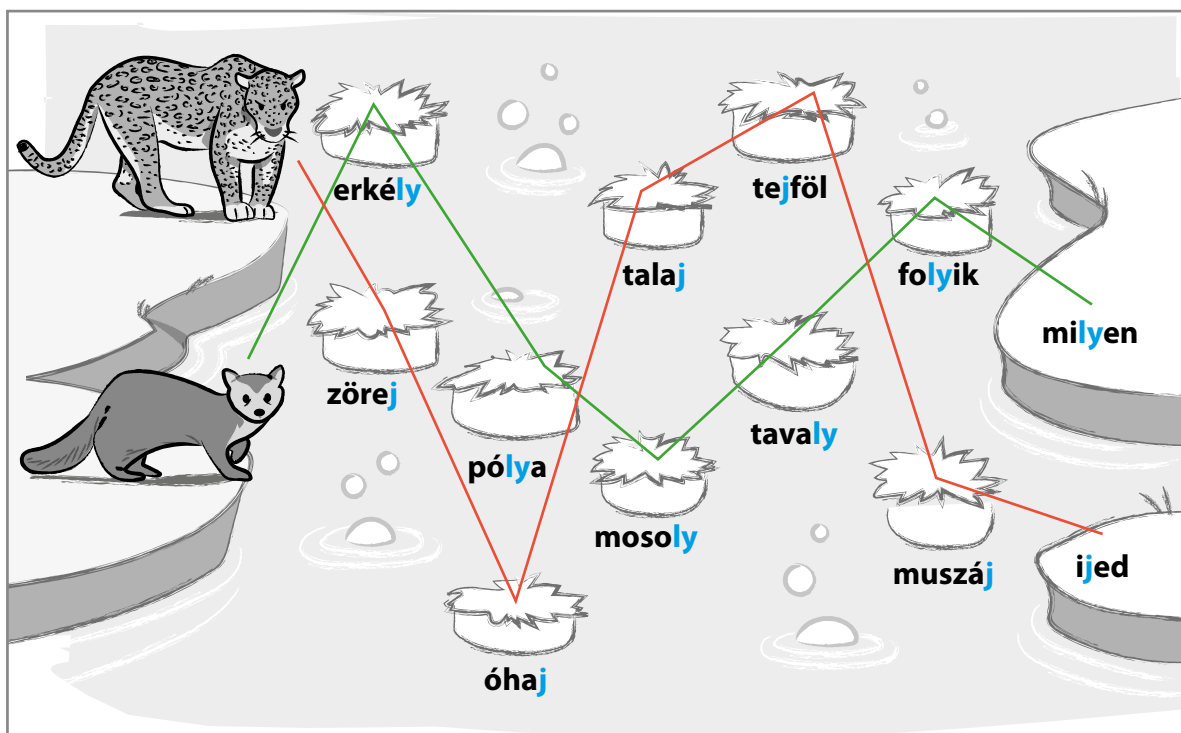
52./30. mondókájukat, jó, tojók, megajándékozta, tojjanak, tikjaik, lúdjaik, jó, tojók, tojjanak

Várható jókívánások:

Legyenek jók a jegyeid, sokan szeressenek, legyen mindig jókedved!

A magyar helyesírás alapelvei

53./31.

53./32.

Gergely
fasírtgolyó
kedélyes
jégpálya
rejtéjes
májjal
helyesírás
sapkabojt

Zólyom
fasírtgojó
kedéjes
jégpálya
relytéjes
májjal
helyesírás
sapkabolyt

Bolyán
fasírtgolyó
kedélyes
jégpája
relytéyes
májlyal
helyesírás
sapkabolyt

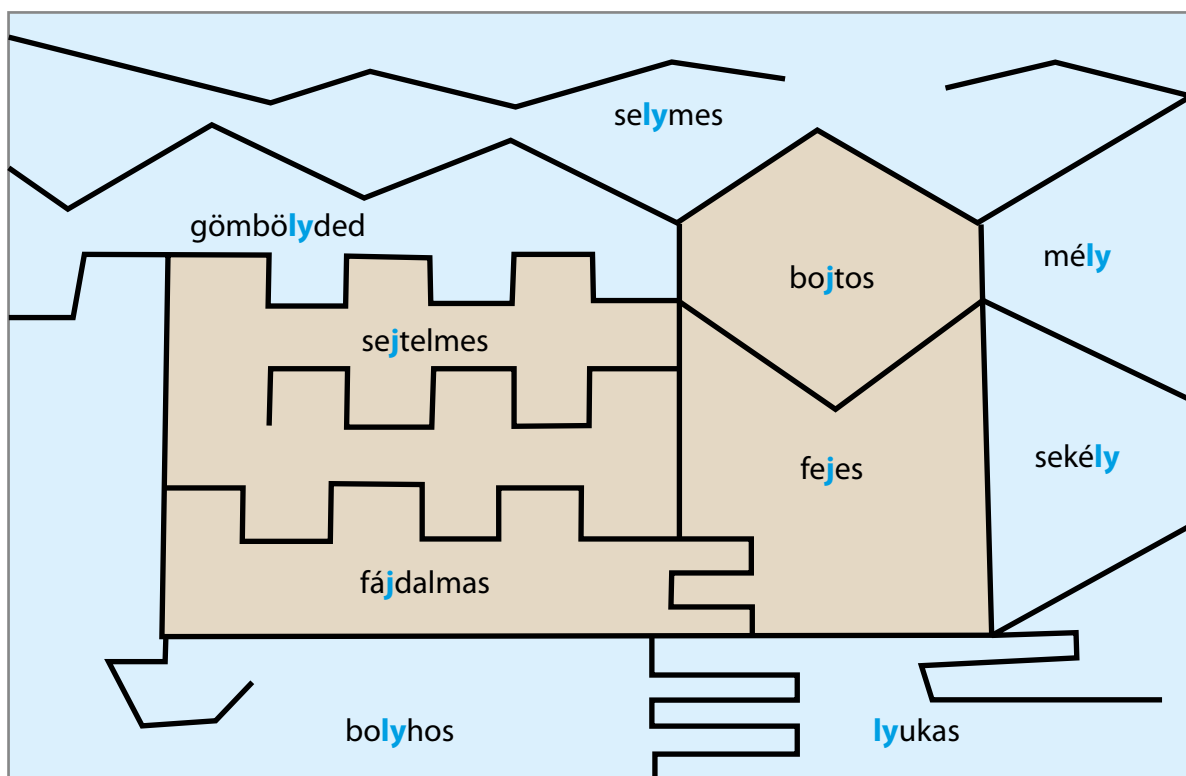
Az áthúzás nem része
a feladatnak,
de így könnyebb
a döntés.

Várható megoldás:

Egy rejtélyes idegen bukkant fel a faluban.

A magyar helyesírás alapelvei

54./33.

54./34. valamilyen, semelyik, némelyik, bármilyen, akármelyik

Várható megoldás: Készítettél valamilyen vacsorát?

Semelyik cipő sem tetszik.

Némelyik osztálytársam nem bír magával a szünetben.

Bármilyen filmet szívesen megnéznék veled.

Akármelyik könyvem szívesen kölcsönadom neked.

54./35.

1.	T	A	V	A	L	Y	
2.	A	K	A	D	Á	L	Y
3.	P	I	K	K	E	L	Y
4.	A	S	Z	Á	L	Y	
5.	C	S	E	R	M	E	L
6.	K	I	R	Á	L	Y	
7.	S	Ó	L	Y	O	M	

Megfejtés: vakáció

A 4. sor lemaradt első négyzetét a következő kiadásban javítjuk.

55./1. kulccsal, kulcsont, díszszemle, viaszszertű, viasszal, mézszertű, mésszel, Hódmezővásárhellyel, mollya, fénynyalábok, neonfényvel, Bázakerettye, ponttyal

55./2. észszertű, koszszertű, dinoszauruszszertű, szószszertű, káoszszertű, ingyencirkuszszertű, krikszkrakszertű

Várható megoldás: a) Észszertűnek tartod a viselkedésedet?

b) Elég legyen ebből az ingyencirkuszszertű hisztiből!

A magyar helyesírás alapelvei

56./3. gipszserű, himnuszserű, humuszserű, kovászserű, löszserű, metropoliszserű, penészserű

56./4.

3 –1 mássalhangzó		3 mássalhangzó marad kötőjellel		
orr + ra	orra	saját neveknél (tulajdonneveknél)	Papp + val	Papp-pal
gally + val	gallyal		lvett + tel	lvett-tel
kisebb + ben	kisebben	összetett szavak határán	sakk + kör	sakk-kör
toll + val	tollal		puff + fajta	puff-fajta

56./5. Anett-től   Mann-né
 Elzett-tel   Tarr-ról
 Bonn-nak   Tallinn-nál
 Marsall-lá   Blikk-kel
 Knorr-ról   Kamill-lal

56./6. eddzetek   szebből   edzzetek   sakkör   Marianak   ész-szerű
 edzdzetek   lvett-től   sakkör   szebből   sakk-kör   Mariann-nak
 szebb-ből   lvettől   észszerű   Mariannak   ésszerű   észszerű